سَاريون - Rice

زمين:

سارين جي فصل لاءِ اهڙي چيڪي يا لٽياسي زمين جي چونڊ ڪجي، جيڪا زرخيز هجي ۽ نامياتي مادو چڱي مقدار ۾ رکندي هجي.

سارين جون جنسون:

ديسي جنسن ۾ اري - 6، اري - 8، ڊي آر - 92، ڊي آر - 82، ڊي آر - 83، سدا حيات، ڪنول - 95، لطيفي، خوشبو - 95، شاداب، شعاع - 92، سرشار، مهڪ، شاندار ۽ ڪي ايس-282 پوکڻ لاءِ موجود آهن. جڏهن تہ هائبرڊ جنسون جهڙوڪ، گارڊ، شهنشاهہ، انمول ۽ ڊائمنڊ وغيره پوکجن ٿيون.

سارين جي جنسن جو علائقي ۾ مند آهر پيجارو پوکڻ ۽ رونبو ڪرڻ لاءِ وقت

جنسون	پيجارو پوکڻ جو وقت	
	اتر سنڌ	ڏکڻ سنڌ
	(لاڙڪاڻو، شڪارپور، جيڪب آباد، سکر، دادو ضلعن جا ميهڙ ۽ خيرپور ناٿن شاهہ تعلقا)	(ٺٽو، بدين ۽ حيدرآباد ضلع جو ٽنڊو محمد خان تعلقو)
اري - 6، اري - 8 سدا حيات	مئي جي ٻئي هفتي کان جون جي ٻئي هفتي تائين	اپريل جي ٽئين هفتي کان مئي جي ٻئي هفتي تائين
ڊي آر - 82، ڊر آر - 92	مئي جي آخري هفتي کان جون جي آخري هفتي تائين	مئي جي ٻئي هفتي کان جون جي ٽئين هفتي تائين
ڊر آر - 83	جون جي ٽئين هفتي کان جولاءِ جي ٻئي هفتي تائين	جون جي پهرين هفتي کان جولاءِ جي پهرين هفتي تائين
ڪنول - 95	اپريل جي ٻئي هفتي کان مئي جي ٻئي هفتي تائين	اپريل جي پهرين هفتي کان مئي جي پهرين هفتي تائين
لطيفي	جون جي ٻئي هفتي کان جولاءِ جي پهرين هفتي تائين	مئي جي ٽئين هفتي کان جون جي آخري هفتي تائين
خوشبو - 95، شاداب، شعاع، سرشار، مهڪ ۽ شاندار	مئي جي ٻئي هفتي کان جون جي آخري هفتي تائين	اپريل جي ٽئين هفتي کان مئي جي آخري هفتي تائين

جنسون	روڻبي جو وقت	
	اتر سنڌ	ڏکڻ سنڌ
	(لاڙڪاڻو، شڪارپور، جيڪب آباد، سکر، دادو ضلعي جا ميھڙ ۽ خيرپور ناٿن شاھ تعلقا)	(ٺٽو، بدين ۽ حيدرآباد ضلع جو ٽنڊو محمد خان تعلقو)
اري ـ 6، اري ـ 8 سدا حيات	جون جي ٻئي هفتي کان جولاءِ جي ٻئي هفتي تائين	مئي جي ٽئين هفتي کان جون جي ٻئي هفتي تائين
ڊي آر ـ 82، ڊر آر ـ 92	جون جي آخري هفتي کان جولاءِ جي آخري هفتي تائين	جون جي ٻئي هفتي کان جولاءِ جي ٽئين هفتي تائين
ڊر آر ـ 83	جولاءِ جي ٽئين هفتي کان آگسٽ جي ٻئي هفتي تائين	جولاءِ جي پهرين هفتي کان آگسٽ جي پهرين هفتي تائين
ڪنول ـ 95	جولاءِ جي ٽئين هفتي کان آگسٽ جي ٻئي هفتي تائين	جولاءِ جي پهرين هفتي کان آگسٽ جي پهرين هفتي تائين
لطيفي	جولاءِ جي ٻئي هفتي کان آگسٽ جي پهرين هفتي تائين	جون جي ٽئين هفتي کان جولاءِ جي پهرين هفتي تائين
خوشبو ـ 95، شاداب، شعاع، سرشار، مهڪ ۽ شاندار	جون جي ٻئي هفتي کان جولاءِ جي ٽئين هفتي تائين	مئي جي ٽئين هفتي کان جون جي آخري هفتي تائين

ٻج جو مقدار

ٻيجارو پوکڻ لاءِ تيار ڪيل اڏ ويسي جون ڀ ٻاريون هڪ ايڪڙ جي روڻبي لاءِ سفارش ڪجن ٿيون ۽ هڪ ٻاريءَ ۾ ٻج جو مقدار جنس وار هيٺ ڏجي ٿو.

جنس	اڏ ويسي جي ٻاريءَ ۾ ٻج جو مقدار
اري ـ 6، اري ـ 8، سدا حيات، ڊي آر ـ 92، ڊي.آر ـ 82، ڊي.آر ـ 83، ڪنول ـ 95	6 کان 7 ڪلو گرام
خوشبو ـ 95، شاداب، شعاع ـ 92، سرشار، مهڪ ۽ شاندار	½ 3، کان 4 ڪلو گرام

زمين جي تياري ۽ پوکي

جيڪڏهن زمين ڏگن ذريعي تيار ڪرڻي هجي ته 3 کان 4 خشڪيءَ جا هر ڏيڻ گهرجن. پر جيڪڏهن ٽريڪٽر استعمال ڪرڻو هجي ته پوءِ راجا هر ذريعي اونها هر ڏجن. هر ڏيڻ بعد زمين کي 3 هفتا ڪليل ڇڏجي. ان کانپوءِ 2 هر ڪلٽيويٽر جا يا هڪ هر پٽر پيچڻ واري هر يعني روٽاويٽر جو ڏئي زمين کي پوکيءَ لاءِ تيار ڪجي.

پوکيءَ جا طريقا:

رونبي رستي پوک:

سارين جي پوکي قطارن ۾ ڪجي. قطارن واري فصل ۾ ٻوٽن جو گهربل تعداد يعني 80000 ڪان 100000 ملي ٿو. جنهن جي ڪري پيداوار سٺي لهي ٿي. قطارن جي وچ ۾ 8 انچن جو مفاصلو رکجي. رونبي لاءِ هاڻ نديون وڏيون هر قسم جون مشينون پڻ ايجاد ٿي ويون آهن.

پر جي لس واري طريقي سان رونبو ڪرڻو هجي ته پوءِ هڪ چورس ميٽر جي ڪاٺ جي چوڪاني (فريم) اندر 25 سلا هٽجن ته گهربل ٻوٽن جو تعداد ملي ويندو.

ڇٽ رستي پوک

هن طريقي سان ڏاڪٽي سنڌ (لاڙ) جي ڪجهه علائقن ۾ سارين پوکيون وڃن ٿيون. جنهن لاءِ تيار زمين ۾ پاڻي ڏئي ٻج ڇٽيو ويندو آهي.

ناڙيءَ رستي پوک

هن طريقي ۾ تيار زمين کي ريج ڪرڻ کان پوءِ وٽ اڇڻ تي زمين کي ڪلٽيويٽر جا ٻه هر پويان ڳاڏي ٻڌي ڏجن. جنهن بعد ڪٽڪ وانگر ناڙي ڪجي. ليڪن پوکيءَ لاءِ ڏهه ٻارنهن ڪلاڪ پهرين ٻج کي پُسائي رکجي. ان کان پوءِ ٿوري وقت لاءِ ڪنهن صاف جاءِ تي پکيڙجي ته جيئن اهو خشڪ ٿئي ۽ بعد ۾ پوکي ڪجي ته ڦوٽهڙو سٺو ٿيندو.

سُڪي زمين ۾ سارين جي پوک:

سارين جي هن ٽيڪنالاجيءَ ۾ زمين کي سڪيءَ جا چگيءَ ريت هر ڏئي زمين تيار ڪري ناڙيءَ رستي پوک ڪجي. پوکيءَ لاءِ قطار کان قطار جي وچ ۾ مفاصلو 8 انچ بيهارڻ گهرجي. ناڙي ڪرڻ کانپوءِ پاڻي ڏئي ڇڏجي.

جڏهن زمين ڏار ڏئي وڃي جنهن ۾ گهٽو ڪري هڪ هفتو لڳي وڃي ٿو. ان بعد پهرئين پاڻ طور هڪ ٻوري ڊي اي پي، اڌ ٻوري يوريا ۽ 12 ڪلوگرام پوٽاش في ايڪڙ ڇٽي پهريون پاڻي ڏيڻ گهرجي. اهڙي طرح ٻيو پاڻ 20 ڏينهن بعد مُني ٻوري يوريا في ايڪڙ ڏجي. جڏهن ته آخري پاڻ فصل جڏهن ڊِڪي تي پهچي ته مُني ٻوري يوريا في ايڪڙ ڏيڻ گهرجي. هن پوکيءَ جي طريقي ۾ هن وقت DR-92 ۽ شاهڪار جنسون ڪامياب وڃي رهيون آهن.

جنسوار ڪيميائي پاڻن جون سفارشون	
سفارش ڪيل مقدار في ايڪڙ	پاڻ ڏيڻ جو وقت
اري ـ 6، اري ـ 8، ڊي.آر ـ 92، ڊي.آر ـ 82، ڪنول ـ 95 ٻه ٻوريون يوريا ۽ سوا ٻوري ڊي اي پي يا اڍائي ٻوريون يوريا ۽ پوٽيون ٽي ٻوريون ايس-ايس-پي.	رونبي کان هڪ يا ٻه ڏينهن اڳ ۾ سمورو ڊي اي پي ۽ اڌ ٻوري يوريا يا هڪ ٻوري يوريا ۽ پوٽيون ٽي ٻوريون ايس-ايس-پي زمين ۾ ڇٽي مٿان ريج ڏجي جڏهن ته باقي رهيل يوريا مان مني ٻوري رونبي کان 20 ڏينهن بعد ۽ مني ٻوري رونبي کان 40 کان 50 ڏينهن بعد
ڊي.آر ـ 83	رونبي کان هڪ يا ٻه ڏينهن اڳ ۾ سمورو ڊي-اي-

سوا ٻوري يوريا ۽ مني ٻوري ڊي-اي-پي يا ڏيڍ ٻوري يوريا ۽ پوٽيون ٻه ٻوريون ايس-ايس-پي	پي ۽ مني ٻوري يوريا يا اڌ ٻوري يوريا ۽ پوٽيون ٽي ٻوريون ايس-ايس-پي ڏجي. جڏهن ته باقي يوريا جي رهيل وزن مان اڌ رونبي کان 15 کان 20 ڏينهن بعد ۽ ٻيو رونبي کان 35 کان 40 ڏينهن بعد
لطيفي سوا ٻوري يوريا ۽ سوا ٻوي ڊي-اي-پي	رونبي کان هڪ يا ٻه ڏينهن اڳ ۾ سمورو ڊي-اي-پي ۽ يوريا جي ٻوريءَ جو چوٿون حصو ڏجي. جڏهن ته باقي يوريا جي رهيل وزن جو اڌ رونبي کان 15 کان 20 ڏينهن بعد ۽ ٻيو اڌ رونبي کان 35 کان 40 ڏينهن بعد
سدا حيات ٻه ٻوريون يوريا ۽ سوا ٻوري ڊي-اي-پي يا اڍائي ٻوريون يوريا ۽ پوٽيون ٽي ٻوريون ايس-ايس-پي	رونبي کان هڪ يا ٻه ڏينهن اڳ ۾ سمورو ڊي-اي-پي ۽ اڌ ٻوري يوريا يا هڪ ٻوري يوريا ۽ پوٽيون ٽي ٻوريون ايس-ايس-پي ڏجي جڏهن ته پوٽيون ٽي ٻوريون ايس-ايس-پي ڏجي رهيل يوريا جو هڪ حصو رونبي کان 20 ڏينهن بعد ۽ ٻيو حصو 50 کان 55 ڏينهن بعد ڏجي.
خوشبو - 95 ڏيڍ ٻوري يوريا ۽ هڪ ٻوري ڊي-اي-پي	مني ٻوري يوريا ۽ هڪ ٻوري ڊي-اي-پي پوکيءَ کان پهريائين بنيادي وزن طور ۽ باقي رهيل مني ٻوري يوريا ڊيڍو نسرڻ وقت ڏجي.
شاداب، شعاع - 92، سرشار مهڪ ۽ شاندار اڍائي ٻوريون يوريا ۽ سوا ٻوري ڊي-اي-پي يا اڍائي ٻوريون يوريا ۽ ٽي ٻوريون ايس-ايس-پي	يوريا پاڻ جو اڌ وزن ۽ ڊي-اي-پي جو سمورو مقدار پوکيءَ کان پهرين بنيادي وزن طور ۽ نائٽروجن پاڻ جو اڌ وزن ڊيڊ نسرڻ وقت ڏجي.
هائبرڊ ٽي ٻوريون يوريا ۽ ڏيڍ ٻوري ڊي-اي-پي يا ٻه ٻوريون مونو امونيم فاسفيٽ ۽ هڪ ٻوري سلفيٽ آف پوٽاش يا اڍائي ٻوريون يوريا ۽ ٻه ٻوريون زرخيز	رونبي کان هڪ يا ٻه ڏينهن اڳ ۾ سمورو ڊي-اي-پي ۽ اڌ ٻوري يوريا يا هڪ ٻه ٻوريون زرخيز يا ٻه ٻوريون امونيم فاسفيٽ ۽ هڪ ٻوري سلفيٽ آف پوٽاش ڏجي. جڏهن ته رهيل يوريا جو هڪ حصو رونبي کان 20 ڏينهن بعد ۽ ٻيو حصو 50 کان 55 ڏينهن بعد ڏجي.

پاڻي:

بيجارو هٽڻ کان 4 کان 6 ڏينهن پهرين ايترو ريج ڪجي، جيئن رونبي وقت زمين ۾ گهٽ ۾ گهٽ هڪ انچ پاڻي بيهل هئڻ گهرجي جنهن ۾ رونبو ڪجي. ان بعد آهستي آهستي فصل ۾ 3 کان 4 انچ تائين پاڻي وڌائڻ گهرجي. فصل مان بيهل پاڻي نيڪال ٻه ڪبو رهجي. اهڙي طرح لاباري کان 10 يا 15 ڏينهن پهرين پاڻي بند ڪرڻ گهرجي.

جڏهن ته ناڙي واري پوک ۾ فصل ۾ ڦوٽهڙي بعد پهريون پاڻي ڏجي ۽ باقي پاڻي مٿئين طريقي

موجب ڏجن. اهڙي طرح چٽ ۾ وري شروعات ۾ ئي ٽڪڙا پاٽي ڏبا اچن ته جيئن ڦوٽهڙو جلد ۽ سنو ٿئي.

زنڪ جو استعمال:

ڪلراٺي هيناهين، سخت زمينن ۾ جتي لڳاتار پاڻي بيهي ٿو. اُتي زنڪ جي کوٽ ٿئي ٿي. ان لاءِ زنڪ سلفيٽ (20 سيڪڙو) 16 ڪلوگرام في ايڪڙ يا آسٽريليا يا چائنا جو نهيل زنڪ سلفيٽ (36 سيڪڙو) 9 ڪلوگرام في ايڪڙ جي حساب سان اوتري ئي سڪل مٽي يا يوريا ياڻ سان ملائي فصل ۾ رونبي کان 12 کان 15 ڏينهن بعد چٽڻ گهرجي.

گندگاهه:

مارڪيٽ ۾ ڪيترن ئي قسمن جو سارين جي فصل مان گندگاهه کي ختم ڪرڻ لاءِ گاهه مار زهر موجود آهن. جيڪي رونبي جي چار ڏينهن اندر بيٺل پاڻيءَ ۾ استعمال ڪرڻ سان گندگاهه تي ضابطو آڻي سگهجي ٿو.

گوٽ پرڻ:

ضرورت موجب جتي فصل ۾ گوٽ نظر اچي ته ان کي فوري طور تي پرڻ گهرجي.

جيت:

رونبي ٿيل فصل ۾ ڪينئن يا گڏر کان بچاءُ لاءِ هيٺ ڄاڻايل داڻيدار دوائن مان ڪابه هڪ پهريون ڀيرو رونبي بعد 35 کان 40 ڏينهن دوران ۽ ٻيو ڀيرو 55 کان 60 ڏينهن دوران استعمال ڪرڻ گهرجي. ان لاءِ: پاڊان 4 سيڪڙو 9 ڪلوگرام في ايڪڙ يا ورٽاڪو 6 سيڪڙو 4 ڪلوگرام في ايڪڙ يا فيوراڊان 3 سيڪڙو 9 ڪلوگرام في ايڪڙ يا روٽاپ 4 سيڪڙو 10 ڪلوگرام في ايڪڙ.
نوٽ: داڻيدار دوا جي استعمال کان اڳ ٻنن جي ڏارن ۽ ٻرن وغيره کي آلي مٽيءَ سان ليپو ڏجي ته جيئن دوا لڳل ٻارن جو پاڻي ٻين ٻارن ڏانهن وهي نه وڃي ۽ فصل ۾ پاڻيءَ جي سطح 4 کان 6 انچ بيهارڻ گهرجي.

اڇي پنيءَ وارو مهلو:

اڇي پنيءَ وارو مهلو يا سارين جي الي هن فصل کي گهڻو نقصان پهچائي ٿي. هي جيت ننڍڙو ٿئي ٿو. جيڪو فصل ۾ بيٺل پاڻيءَ جي مٿان نظر ايندو آهي ۽ فصل جي ٻوٽن تي هينيان کان حملو ڪندو آهي. جنهن ۾ ٻوٽن جي رس چوسي انهن کي سڪائي ڪارو ڪري ڇڏيندو آهي. جيڪي سڙي ختم ٿي ويندا آهن. هن جيت جي نقصان کان بچڻ لاءِ پاڇاٽي پوک نه ڪرڻ گهرجي. ٻارن جا ٻنا هميشه ننڍا ناهڻ گهرجن. هن جيت لاءِ قوت مدافعت رکندڙ جنسون جهڙوڪ: سدا حيات پوکڻ گهرجن ساڳئي وقت فصل کي گهاٽو ٽيڻ نه ڏجي. فصل اندر هوا ۽ اُس جي صحيح گذر لاءِ جڏهن قطارون پاڻ ۾ ملي وڃن ته هٿن سان هر پنجن قطارن کان پوءِ پها ناهجن. اليءَ کان بچاءَ فصل پوکڻ کان اڳ ۾ ٻنيءَ ۾ بيٺل وڻن جي ڇانگ ڪرڻ گهرجي ته جيئن فصل ۾ ڇانورو نه ٿئي. سارين جي

رونبي کان 55 ڏينهن بعد نائٽروجن وارو ياڻ نہ ڏجي، ہي صورت اليءَ جو مسئلو شدت اختيار ڪري ويندو. وڏيڪ حملي جي صورت ۾ اميڊا گروپ جي ڪونفيڊور يا اسيٽامپرڊ گروپ جي موسپلان استعمال ڪري سگهجي ٿي.

سارين جو پن ويڙهو:

هن جيت جي موجودگيءَ جي جانچ رونبي بعد 40 کان 45 ڏينهن کان پوءِ شروع ڪجي. هن جيت جو ہہ حملو چانوري واري هنڌ، گهاٽي فصل ۽ گهٽي ڏنل نائٽروجن واري فصل ۾ وڌيڪ ٿئي ٿو. جنهن جو خيال رکڻ گهرجي.

هي جيت فصل جا پن ٽڪي ٿو ۽ انهن کي ويڙهي ڇڏي ٿو. ہہ کان ٿي پن ويڙهيل نظر اچن تہ زهر جو استعمال ڪرڻ گهرجي. ان لاءِ سارين جي پن ويڙهي کان فصل کي بچائڻ لاءِ پيراٿرائيڊ گروپ جون دوائون يعني لمبا سيهائيلوٿرين 400 ملي لٽر في ايڪڙ استعمال ڪجي ۽ ان سان ملندڙ دوائون استعمال ڪجن.

سارين جي جونءِ:

هي جيت سارين ۾ رونبي بعد 20 کان 25 ڏينهن کان وٺي خاص طور تي ڪسين جي پاسن تي نظر اچن ٿا. اهڙي طرح هن جيت جي شروعات ۾ غير هموار زمين ۾ پاڻيءَ جي سطح کان مٿي بيٺل بوٽن ۾ حملو ٿئي ٿو. هي جيت عام طور تي جسامت ۾ تمام ننڍڙا ۽ بوٽن جي ٻاهرين پنن اندر ڏانڊين کي چهٽيل نظر ايندا آهن. جيڪي بوٽن جو رس چوسي وٺندا آهن ۽ نتيجي ۾ متاثره بوٽن جي واڌ ويجهہ رُڪجي وڃي ٿي. ٻوٽا پيلا ٿي سُڪي وڃن ٿا ۽ سنگ ننڍا خالي يا ان جا داڻا گهٽ تعداد ۾ ٿين ٿا.

جيڪڏهن فصل ۾ جونءِ جو حملو نظر اچي تہ پوءِ رونبي جي 35 کان 40 ڏينهن تي ڊائفينٿيوران گروپ جو زهر يا ڪنهن ہہ مائٽي سائڊ يا ان سان ملندڙ زهر جو استعمال ڪجي.

بيماريون:

1. رتيءَ جي بيماري: بيماريءَ کان پاڪ صاف ۽ صحتمند ٻج استعمال ڪجي. حملي جي صورت ۾ اسڪور 150 ملي لٽر في ايڪڙ يا ڊائيفينوڪونازول 150 ملي لٽر في ايڪڙ تي اسپري ڪجي.

2. ڪاٽيءَ جي بيماري: بيماريءَ کان پاڪ صاف ۽ صحتمند ٻج استعمال ڪجي. حملي جي صورت ۾ اسڪور 150 ملي لٽر في ايڪڙ يا ڊائيفينوڪونازول 150 ملي لٽر في ايڪڙ تي اسپري ڪجي.

ٻج کي پوکڻ کان اڳ بيمارين جي بچاءَ وارو زهر لڳائي پوءِ پوکجي ۽ ٻج صحتمند پوکڻ گهرجي. سارين واري زمين ۾ پوٽاش وارو ياڻ ڏيڻ گهرجي. پوک پاڇاٽي نہ ڪجي ۽ ياڻ جو سفارش ڪيل مقدار ڏجي فصل مان گندگاهہ صاف ڪبو رهجي.

ڪوئن ڪان بچاءُ:

ڪوئن ڪان فصل کي بچائڻ لاءِ راڪومن يا ڪلورو فيسيتان بيٽ استعمال ڪرڻ گھرجي يا ڏرڙن ۾ سائي ماگ پائوڊر واس ڪرڻ گھرجي، يا وري فاستاڪسن جي هڪ ٽڪي هڪ ڏرڙ ۾ استعمال ڪجي ۽ ان ڪان پوءِ ڏرڙ کي مٽي سان بند ڪرڻ گھرجي.

لابارو

جڏهن ساريون 95 سيڪڙو پڇي وڃن ۽ سنگ ۾ پلال جهڙو رنگ ڏيکارين تہ لابارو شروع ڪجي. لاباري ڪرڻ وقت سارين جون سٽريون ترتيبوار ۽ هڪ ڪريون ڪري ٻڌجن ۽ اتي ئي زمين ۾ 2 ڪان 4 ڏينهن سڪڻ لاءِ ڇڏجن. لاباري لاءِ هاڻ نئيون هٿ سان هلندڙ موٽر واريون مشينون اچي ويون آهن اُهي بہ استعمال ڪري وقت ۽ محنت بچائي سگهجي ٿي.
گھٽي ايراضيءَ جي صورت ۾ ڪمبائن هارويسٽر جي استعمال سان وقت ۽ مزدوريءَ جي بچت سان گڏ لاباري ۽ لاباري ڪان پوءِ وارا نقصان گھٽائي سگھجن ٿا.

اسٽوريج

سارين کي اسٽور ڪرڻ ڪان پهرين چڱي طرح اُس ۾ سڪائڻ تمام گھڻو ضروري آهي. ٻي صورت ۾ سارين ۾ موجود نمي يا گھم جي ڪري گرمي جو درجہ حرات تمام گھڻو وڌي ويندو آهي. ان ڪان علاوه سارين ۾ ڦڦوندي (Fungus) لڳي ٿي جنهن جي ڪري چانور جو معيار ۽ ذائقو تمام گھٽو متاثر ٿئي ٿو. ان لاءِ سارين کي سج جي روشني ۾ هڪ بہ ڏينهن سڪائڻ ضروري آهي تہ جيئن گھربل معيار کي برقرار رکي سگھجي..

آءِ سي ٽي زرعي توسيعي مرڪز
ڊائريڪٽوريٽ جنرل زرعي توسيع، زراعت کاتو حڪومتِ سنڌ
ICT Agricultural Extension Services Center, Directorate General Agriculture Extension, Agriculture, Supply & Prices Department Government of Sindh, Block-F, Shahbaz Building Hyderabad.
Helpline: +92 3111646111 Email: ictagriextensionsindh@gmail.com
www.ictagrisindh.gov.pk